

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

1. Očakávania od Vodnej rady

Ako a s čím Vám môže pomôcť Vodná rada?

Čo očakávate od Vodnej rady?

- návrhy **konkrétnych opatrení** pre vybrané obce, ktoré budú riešiť problémy, vytypované zainteresovanými (starosta, miestni podnikatelia, občania) s **kvalitným komplexným návrhom opatrení** (na poľnohospodárskej pôde, na LPF, v samotnej obci) **vypracovaným projektantom s odbornou spôsobilosťou**. Projekty by mali byť ukážkové a mali by predstaviť postup, ako by sa mali realizovať projekty v rámci KSK :
- **podnet zdola** (problém nastolia obyvatelia obce: zvolané stretnutia v obci, prípadne zozbieranie podnetov od občanov?)
- **hľadanie príčin problému** (spolupráca odborníka s tímom obyvateľov a podnikateľov v území- stretnutia a rekognoskácia v teréne, analýza problémov na základe údajov o povodniach...)
- **návrh riešenia spracovaný odborne spôsobilou osobou v alternatívach v podobe zámeru alebo štúdie uskutočniteľnosti** (komunikácia s majiteľmi pozemkov, nacenenie alternatív)
- **vytvorenie databázy zámerov (KSK)**
- **analýza možností financovania**
- **výber vhodného zámeru so schodnou alternatívou**
- **vypracovanie projektu pre konkrétnu alternatívu ÚR, SP** (ak to je potrebné)
- **schvaľovací proces**
- **realizácia**
- *koordinovanejšie hospodárenie s vodou*
- *zlepšenie rázu krajiny*
- *budovanie zelených plôch*
- *budovanie hrádzok v lesoch*
- *Pomoc pri získavaní prostriedkov na budovanie zelených plôch, plotov, stien, striech - propagácia*
- *Pomoc pri získavaní povolení a dostupnosť EIA pre prípad potreby (nasledujúcich aktivít). Ich financovanie.*
- *Pomoc pri naštartovaní regulácie Ťahanovského potoka v intraviláne.*
- *Pomoc pri naštartovaní regulácie Ťahanovského potoka v extraviláne.*
- *Budovanie vodných plôch v lese*
- *Prírodné arborétum*
- V prípade, že je analyzovaná príčina problému presahujúca hranice obce, KSK by malo do riešenia zapojiť aj iné okolité obce, prípadne subjekty hospodáriace v dotknutom území a vytvoria sa tak regionálne vodné rady, ideálne vodné rady v rámci povodí.
- *Popis súčasného stavu a definovanie očakávaného stavu hospodárenia s vodou na území okresov Košice a Košice – okolie, pričom hodnotenie bude zamerané aj na vzájomný vplyv hospodárenia s vodou v jednotlivých obciach a meste Košice.*

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

Riešenie nadmerného odtoku z vyššie položených obcí do nižšie položených obcí, v ktorých voda spôsobuje aj povodňové škody.

Zameranie sa na zmenu legislatívy v oblasti hospodárenia s vodou, hospodárenia na poľnohospodárskej pôde, v lesoch a v oblasti územného plánovania a stavebného konania vo vzťahu k zadržiavaniu vody v krajine.

2. Vízia

Ako sa zlepší životné prostredie v oblasti / v regióne do roku 2030 na základe pôsobenia Vodnej rady?

Aká je Vaša predstava budúceho žiaduceho cieľového stavu oblasti / regiónu ?

- V prípade, že sa podarí nastoliť funkčný systém vodných rád fungujúcich na princípe povodí so zastúpením osôb **s odbornosťou** v oblasti vodného hospodárstva, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva a zástupcov občanov dotknutých obcí bude úspechom, keď do roku 2030 sa podarí realizovať niekoľko úspešných pilotných **komplexných projektov**, ktoré určite prispedia k skvalitneniu ŽP, ale čo je dôležitejšie ukázať, že ak občanom bude záležať na ich prostredí, svojou zodpovednosťou a iniciatívou dokážu presadiť kvalitné nápady aj na úrovni štátu. Aby sa tak stalo, dôležité je orientovať sa na kvalitu a nie na kvantitu a vytvoriť skutočne funkčnú, odborne podkutú vodnú radu, ktorá by presadzovala verejnoprospešné riešenia v rámci vybraného povodia. Víziou SVP je byť správcom povodí s čo najmenšími nepriaznivými dôsledkami povodní na životy, zdravie a majetok občanov, zároveň však povodia s dostatkom vodných zdrojov, so zodpovednými občanmi, ktorí si vodné zdroje vážia, svojou činnosťou ich čo najmenej poškodzujú a s vedením štátu, ktoré presadzuje riešenia prispievajúce ku kvalite vodných zdrojov.
- multifunkčné komplexné riešenia – turistika, lov, chov rýb, zavlažovanie
- protipovodňová ochrana
- rôznorodosť krajiny
- viac priestoru pre voľne žijúcu zver
- realizácia projektu do desiatich rokov
- *rekultivovanie jestvujúcich a vybudovanie nových vodných nádrží (VN) malých aj veľkých, ktoré zabezpečia vodu vo viacročnom období sucha*
 - *Chov a lov rýb, zážitková turistika (náučný chodník, obora, ubytovanie, lesnícke artefakty)*
 - *Celoročne užívaná „poľovnícka“ chata pre správu prímestského parku (tzv. INFOCENTRUM: vstup a výstup do/z parku)*
 - *Vznik Piknikového parku v blízkosti vodných plôch*
 - *Protipožiarna ochrana, nádrž/-e*
 - *Rôznorodosť krajiny a flóry*
 - *Prítomnosť vodného vtáctva, bocianov*
 - *koordinovanejšie hospodárenie s vodou*
 - *zlepšenie rázu krajiny*
 - *budovanie zelených plôch + zachovanie zelených plôch*
 - *budovanie hrádzok v lesoch*
 - spolupráca s SVP š.p.
 - podpora výstavby vodných stavieb ako aj vodárenskej nádrže Tichý potok
 - k tvrdeniam doložiť štúdie, podrobné výpočty s odkazom na zdroj použitých dát
 - rešpektovanie zák. o vodách 364/2004 Z. z. a zák. O ochrane pred povodňami 7/2010 Z. z.

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

- Zlepšenie životného prostredia sa odrazí vo zvýšení zásob vody v krajine, zlepšení kvality vody, znížení erózie pôdy na poliach, v lesoch, ale aj zelených plochách, zlepšení klímy, vo vyrovnaných zrážkach, znížení rizika povodní, zvýšení odolnosti krajiny k prírodným katastrofám, zlepšení pohody bývania obyvateľov jednotlivých obcí a miest, zvýšení biodiverzity a znížení nánosov a sedimentov v tokoch, hrádzach, jazerách.

3. SWOT analýza

Určenie silných a slabých stránok v regióne z hľadiska vodného hospodárstva.

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Napr. : dostatok zrážok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vodné nádrže na území okresu, ktoré prispievajú k protipovodňovej ochrane a k zásobovaniu obyvateľov pitnou vodou - pomerne vysoká lesnatosť hornej časti povodí vodných tokov - vodné plochy na území mesta Košice - mesto Košice obkolesené lesmi - parky na území mesta Košice - malé vodné nádrže na území Okresu Košice - okolie <p>- poloha blízko obytnej zóny</p> <p>- cyklotrasa</p> <p>- geografická poloha</p> <p>- Blízkosť trasy Eurovelo11</p> <p>➤ Geografická poloha – blízkosť mesta Košice – druhého najväčšieho mesta SR s dobrou infraštruktúrou, s možnosťou zamestnania, vyššej úrovne škôl a univerzít, zdravotným zabezpečením, dobrá dopravná dostupnosť</p>	<p><i>Napr. : stekanie vody do kanálov – málo vodozádržných prvkov</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dažďová voda odvádzaná do kanalizácie a nevyužívaná na zavlažovanie... - napriamene korytá vodných tokov aj v území, kde to nie je potrebné – pozostatky z obdobia socializmu, nevhodné úpravy koryt z tohto obdobia - chýbajúce územné plány v menších obciach – neregulovaná zástavba - chýbajúce parky a zeleň a zelené koridory v mestách slúžiace obyvateľom a živočíchom - málo vodných tokov na území mesta Košice - veľa betónových nepriepustných povrchov v meste - nevybudovaná kanalizácia a ČOV v mnohých malých obciach - chýbajúca kanalizácia v obciach v OP VZ Bukovec - nevhodná zástavba pozdĺž rieky Hornád v meste Košice (územie priemyslu a skladov) – jeho oddelenie od mesta - suchá vegetácia v meste počas leta - zlá kvalita vody v Jazere – voda nevhodná na kúpanie - vysychajúce vodné toky v dôsledku klimatických zmien - vysoký podiel skanalizovaných vodných tokov na Moldavskej nížine - živelná zástavba pozdĺž Myslavského potoka <p>- Odtok povrchovej vody</p> <p>- blízkosť mesta</p> <p>- vadalizmus</p> <p>- Silné krátke úhrny zrážok na malom území</p> <p>- Neschopnosť malých vodozádržných prvkov zadržať väčšie množstvo vody a prerozdeliť ho do obdobia sucha</p>

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

	<ul style="list-style-type: none"> - Neochota predaja pozemkov vhodných na výstavbu VN - dažďová voda nevyužívaná ako priemyselňa – splachovanie WC a pod. - hromadenie odpadov v blízkosti a priamo vo vodných tokoch, nádržiac - veľa zastavaných plôch, vysoký odtok vody v čase privalových dažďov
Príležitosť	Ohrozenie
<p><i>Napr.: chuť do roboty riešiť problémy s vodou v regióne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sprístupnenie rieky Hornád obyvateľom mesta a vytvorenie atraktívnej prírodnej zóny pozdĺž Hornádu - využitie dažďových vôd zo striech na zavlažovanie, dažďové záhrady... - zachovanie posledných zvyškov prirodzených vodných tokov a plôch, resp. ekologizácia už zregulovaných a dôsledná ochrana ich prirodzených záplavových území - vytváranie zelených koridorov pozdĺž vodných tokov v spojení s budovaním cyklotrás, náučných chodníkov - zaviesť povinnosť pre obchodné centrá – vyváranie zelených plôch, príp. dažďových záhrad - parkoviská s priepustnými povrchmi - zabezpečiť odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v malých obciach , prednostne v OP VZ Bukovec - výstavba vodozádržných opatrení v povodí - rekonštrukcia stavidil a vodohospodárskych zariadení - aktualizovanie VH noriem ohľadom úprav vodných tokov v zmysle nových poznatkov - vytvoriť metodiky pre projektovanie revitalizácií vodných tokov - uskutočniť zmeny v legislatíve – Vodný zákon - osвета v oblasti ochrany vodných zdrojov <p><i>-Budovať cestovný ruch v okrese</i> <i>-Domácim obyv. aj zahr. turistom</i> <i>-zadržať vodu v krajine</i> <i>-možnosť pre mladých identifikovať sa s projektom - zámerom</i></p>	<p><i>Napr.: zlé nastavené hospodárenie s vodou</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Značné tendencie zastavovania inundačných území vodných tokov – veľké developerské projekty - Čierne skládky odpadu pozdĺž tokov - Svojevoľné upravovanie brehov tokov občanmi, prípadne až ich zasypávanie - Problémy s odpadom hromadiacim sa na hladine VN Ružín - erodované lesné cesty, polia - nekvalitné rýchle projekty úprav vodných tokov obcí nezohľadňujúce záujmy ochrany prírody - znečisťovanie vodných tokov odpadom - kapacitne nevhodné mostíky a lávky cez toky - zanedbaná údržba MVN v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov - nedostatky v legislatíve v oblasti vodného hospodárstva napr. povinnosť Správcu vrátiť tok do pôvodného koryta (ochrana majiteľov pozemkov), čo je v rozpore s prirodzenými procesmi akými vodné toky fungujú <p><i>-Nezáujem verejného sektora</i> <i>-Nezáujem štátneho aparátu</i> <i>-Slabá propagácia</i> <i>-Nečinnosť</i> <i>-Neidentifikovanie potreby Eurofondami</i> <i>uprednostňovanie</i> <i>neefektívnych alebo málo efektívnych</i> <i>stavebných prvkov pred overenými stavbami</i> <i>s overenou funkciou v čase zásobou vody,</i> <i>prerzdelenie vody do suchých období a</i> <i>transformovania povodňových vln,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nevysporiadané majetkové vzťahy</i> - <i>Chýbajúca spolupráca obcí v jednom povodí, resp. vzájomne ovplyvnených pri hospodárení s vodou a</i>

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

<p><i>-ponuka pre zamestnanie lesníkom, záhradníkom, chovateľom (farmárom)</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>kúpanie v prírode</i>- <i>Možnosť budovania VN a následne dotovania vody v suchom období</i>- <i>Inundačné územia</i> <p><i>-Spropagovanie vodných stavieb a vodného hospodárstva</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Vybudovanie a sprístupnenie zelených plôch obyvateľom obcí a miest,</i>- <i>Lepšie využitie dažďovej vody – v domácnosti - splachovanie WC</i>- <i>Uskutočniť zmenu legislatívy v oblasti hospodárenia s vodou, hospodárenia na poľnohospodárskej pôde, v lesoch a v oblasti územného plánovania a stavebného konania vo vzťahu k zadržiavaniu vody v krajine.</i>	<p><i>zadržiavanie vody</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Chýbajúce finančné zdroje</i>- <i>Chýbajúce projektové kapacity</i>- <i>Chýbajúce úpravy v územných plánoch obcí a miest</i>
---	---

4. Cieľové skupiny

Aké cieľové skupiny by mali z projektu úžitok? Koho by sa projekt týkal? Zasahuje projekt aj do iných obcí? Ovplyvní aj iný región?

farmári, lesníci, starostovia, občania, rybári

2 mestské časti, obec Budimír

Obyvatelia: deti, mladí ľudia, rodiny, rybári, lesníci

Návštevníci z VÚC, Abova a pod.

Občianske združenia, aktivisti, turisti, cyklisti

5. Konkrétne aktivity, ktoré je potrebné spraviť, aby sa:

- zo slabých stránok stali silné
- príležitosti premenili na rozvojové ambície
- minimalizovali ohrozenia

Napr. : konkrétne aktivity môžu sa týkať aj legislatívnych návrhov (VZN) aj vzdelania

- *využitie dažďových vôd zo striech na zavlažovanie, dažďové záhrady...*
- *zachovanie posledných zvyškov prirodzených vodných tokov a plôch, resp. ekologizácia už zregulovaných a dôsledná ochrana ich prirodzených záplavových území*
- *vytváranie zelených koridorov pozdĺž vodných tokov v spojení s budovaním cyklotrás, náučných chodníkov*
- *zaviesť povinnosť pre obchodné centrá – vytváranie zelených plôch, príp. dažďových záhrad*
- *parkoviská s priepustnými povrchmi*
- *zabezpečiť odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v malých obciach, prednostne v OP VZ Bukovec*
- *výstavba vodozádržných opatrení v povodí*
- *rekonštrukcia stavidiel a vodohospodárskych zariadení, ktoré slúžia na regulovanie odtoku*
- *aktualizovanie VH noriem ohľadom úprav vodných tokov v zmysle nových poznatkov*
- *vytvoriť metodiky pre projektovanie revitalizácií vodných tokov*
- *uskutočniť zmeny v legislatíve – Vodný zákon*
- *osвета v oblasti ochrany vodných zdrojov*

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

- *a) zo slabých stránok stali silné*
- *b) príležitosti premenili na rozvojové ambície*
- *c) minimalizovali ohrozenia*

- *Presadenie aktivít do PHSR VÚC, PRM mesta Košice, záujem kompetentných;*
- *Koordinovať príležitosťami Visit Košice, Animačný program pre hotely;*
- *Organizovanie školských výletov, vyučovanie (škola) v prírode, prímestské tábory, nielen v ZOO*
 - *Osveta vodného hospodárstva*
- *Vzájomná spolupráca všetkých zainteresovaných v území*
- *Legislatívna úprava územného plánovania a ďalších súvisiacich zákonov*
- *Finančné krytie už projektových zámerov*

6. Časový horizont týchto aktivít ? (robíme víziu na 10 rokov – do roku 2030, no niektoré aktivity môžu byť skôr realizované na časovej osi)

Napr. : 3, 5, 10 ... rokov

Nevieme sa vyjadriť

Do roka, dvoch, piatich i desiatich

Výstavba vodárenskej nádrže Tichý potok

Aktivity načasovať už do 1 roka.

7. Odhadované náklady na konkrétne aktivity, ktoré ste navrhli.

Napr. : budovanie vodozádržných opatrení na 1 ha poľnohospodárskej pôdy, 1 ha lesnej pôdy, 1 ár v intraviláne

Vzhľadom na to, že konkrétne aktivity neboli navrhnuté, nevieme sa vyjadriť. Predbežné náklady by mali byť podľa nás až predmetom zámerov resp. štúdií uskutočniteľnosti, ktoré by podľa našich predstáv mali vziť z činnosti Vodných rád.

- záleží od rozsahu konkrétnej vybranej aktivity

Napr. : budovanie vodozádržných opatrení na 1 ha poľnohospodárskej pôdy, 1 ha lesnej pôdy, 1 ár v intraviláne

- **Nie je možné definovať.**

8. Kto bude aktivity realizovať a kto koordinovať ?

Navrhované aktivity v celom katastri v štruktúrach krajiny, kto by ich mal realizovať a kto koordinovať

Domnievame sa, že to by mal určiť zodpovedný manažér Programu obnovy krajiny.

- Miestny úrad mestskej časti, poslanci, dobrovoľníci - aktivisti, mimovládne organizácie, SZČO, malé firmy – rodinné, poľnohospodárske s predajom z dvora...

- **Rešpektovať v zák. o vodách 364/2004 Z. z. a zák. O ochrane pred povodňami 7/2010 Z. z. + stavebný úrad, ÚŽP a správcov vodných tokov**
- **Realizácia – jednotlivé obce, mestá, urbariáty, vlastníci pozemkov, koordinácia zámerov – KSK**

Vodná rada okresov Košice a Košice - okolie

9. Odkiaľ získať zdroje?

Domnievame sa, že to by mal určiť zodpovedný manažér Programu obnovy krajiny.

- §§ pre sociálny podnik, granty firiem a štátu, EÚ -hľadať prolongujúce, opakujúce sa zdroje
- podnikateľský zámer z dôvodu udržateľnosti
- **Fondy EÚ, vlastné zdroje, prostriedky fondov SR, štátny rozpočet**

10. V tomto bode môžete napísať svoj vlastný názor, podnety a myšlienky, ktoré akýmkoľvek spôsobom súvisia s vodozádržnými opatreniami alebo činnosťou vodnej rady.

Nie je dobré za každú cenu plánovať vodozádržné opatrenia do každej lokality.

Je potrebné mať na zreteli podložie, okolie a charakter krajiny.

Vodná rada je teraz dobrá vec. Jej potrebu a dlhodobý význam prehodnotíme neskôr.

Vodná rada by sa mala snažiť spracovať zámer jednotlivých opatrení na základe miestnych podmienok a podľa skúsenosti na celé územie okresov, v ktorých pôsobí.